

A német zsebcsatacirkáló, az ADMIRAL GRAF SPEE tőrőnete dióhéjban

Contributed by zsozsi
2004. October 18. Monday 20:17

There are no translations available
mi baráti tunk járvoltájbá megcsodálhatjuk az ADMIRAL GRAF SPEE 1:20 máretarányú modelljét. Az alábbiakban röviden ismertetem a hajó rövid életét.

A Versaillesi békeszerződés a német flottát is halálra tette. Mindössze hat kis csatahajó, hat cirkáló, tizenkét torpedóromboló és tizenkét torpedónaszád engedélyezett vdelmi cölokra. A német admirális 1919-et követően vezeti, mint például Zenker admirális, egy percig sem hitt, hogy a megalázó fegyverlettel átmeneti vereségnél többet jelent. A washingtoni flottaszerződés 10 éves flottafejlesztési moratóriumot állapított meg a győztesek és viszonyának megtartása érdekében. A Brit Birodalom 1933-ban hozzájárult - Franciaország hárta meg a washingtoni flottaegyezmény figyelmen kívül hagyásával - hogy Németország csatahajókat, cirkálókat, torpedórombolókat építhessen magának, azzal a kikötéssel, hogy ezek tonnártartalma és tüzereje nem haladhatja meg a királyi haditengerészet tonnatartalmának és tüzerejének 35%-át. A tengeralattjáró flottájában viszont 100%-os egyenlőséget hirdetett az egyezmény.

Németország tehát most már hivatalosan is építhet hajókat. Olyan hajókat kellett konstruálni, amely tüzerejével elhelyezhette a kereskedelmi hajókat és az esetleg a két sörényű hajóegységeket, győzelmi és ölykekkel tölthető meg a cirkálókkal, és sebességénél fogva elmenekülhetett a nehezebb csatahajók, illetve csatacirkálókat el. Ezeket a követelményeket figyelembe véve a német hajógyártás ipar hosszas előtervek után egy elszárató nehézcirkálónak nevezett hajótípust alkotott meg, melynek nagy (21000 tonnás) határtervolsága, és három toronyban 6 darab 280 mm-es, a nehézcirkálóknál nagyobb ármóretű, erősebb füzőzárak voltak. Számvetés technikai újat vezettek be, például a hajótest végeztésénél. (A régi hajókön szegecselést alkalmaztak). A hajóosztályt végül a németek, mivel erősebb lett, mint a nehézcirkáló, Panzerschiffnek (páncélos hajónak) az angolok pocket battleshipnek (zsebcsatahajónak) nevezték. 1931 és 1936 között hárrom ilyen egység épült meg. A DEUTSLAND (későbbi LZOW), az ADMIRAL SHEER és az erősebb ADMIRAL GRAF SPEE.

Az erősebb GRAF SPEE a régi zsebcsatahajóit elörényen nem 15 900, hanem 16 200 bruttó regisztertonnája hajó volt. Méretei: 186 m x 20,7 m x 7,25 m. Páncélzata a vízvonalnál 60-80mm, a fedélzeten 40 mm, a felépítőművek 150 mm és a három fő ágyútoronyon 85-140 mm-esre csökkent. Hajtóműve, 4x2 darab MAN 9 hengeres Diesel motor volt, ami 2 darab hajóművet keresztül 2 darab hajócsavart hajtott meg. Gépei teljesítménye elérte a 56 800 LE-t. Utazási sebesség 26, maximális sebesség 28,5 csomó, mely javulással nyalta az akkori brit csatahajók 22-25 csomós sebességénél. A füzőzárakénál 8 db 150 mm és 6 db 105 mm valamint 8x4 db 37 mm-es lövegéljáró ágyúval is rendelkezett. Később 20 db 20 mm-es lövegéljárót is felszerelték. 8 db 533 mm-es torpedóvetőcsövet is beszereltek, bár ezeket általában csatahajók nem használták. Felderítőre 1 katapulton 2 db vízrepülőgépet alkalmaztak. 1939-ben elsőként szerelték fel radarral a német hajókat. Legénység 115 hajó parancsnokának Hans Langsdorff kapitányt nevezték ki.

1939. augusztus 19-én a német Admirális megkezdte tengeralattjáróinak felvonulását a Brit Szigetek megközelítésénél. Augusztus 21-én az Atlanti óceán dőli részén, Dél-Amerika keleti partjait vezetőnek a GRAF SPEE-t, augusztus 24-én testvérhajóját a DEUTSLAND-ot az Atlanti óceán északi részénél zsebcsatahajónak azt a parancsot adták, hogy egyelőre tartózkodjanak az ellenség hajózája elleni mindennemű hadműveletektől, és maradjanak a vízrákózási körzetben. A GRAF SPEE megfordult Montevideo kikötőjében is. Szeptember 9-én arra kaptak utasítást, hogy általában ne tartózkodás fel a francia hajókat, és mindenképpen kerüljék el a kellemtelenségeket Franciaországgal. Az angol hajók elleni harctevékenységek korlátozása szeptember 10-ig, a franciák elleni november közepéig volt érvényben. A német politikai vezetése ezzel a lépéssel megpróbálta megosztani a szövetségeseket.

Az ADMIRAL GRAF SPEE az Atlanti óceán dőli részénél cirkált, és december elejéig hat kereskedelmi hajót süllyesztett el, összesen 27300 tonnás ártalommal. A német hadvezetés a SPEE-t azzal segítette, hogy Dél-Amerikai, első sorban argentin kapcsolatai révén, a montevideoi és buenos airesi ágyúgökből verseny tippnek állított megjelentette a kikötőkből kifutó angol hajók neveit, és odds-ként a hajók indulási idejét, illetve a tartózkodásuk hosszúságát és széllel szembe fordított fokát jelölt meg. Így a lassó járású teherhajókat a gyors zsebcsatahajó rövid időre felderítette, és elfoghatta. Langsdorff kapitány végül a genfi egyezmény és a zsákmány jog ártó és ártatlan szokás szellemében jár el. A hajókat feltartóztatásuk után megadásra szánta fel, a legénységnek adott mentőcsónakba való átszállás, majd vagy ágyúval, vagy kis tengerészcsapat átkelésével és robbanás any felszerelésével süllyesztette a hajókat. Az első süllyesztett hajók tengerészeit saját hajójára szállította, hogy ne kerüljék el a GRAF SPEE tartózkodási helyét. A GRAF SPEE rádióeszközével csak vette az üzeneteket, de adást nem adott le, mivel a rádióháromszöglet és másdszerével felderítéshöz lett volna tartózkodási helye. Az angol rádiófelderítők legfeljebb a megímadott hajók vészjelét vették. A GRAF SPEE az első süllyesztés után általában nagy sebességgel elhagyta a megímadás helyét. Ezeknek az intézkedéseknek köszönhetően a britek tudták, hogy valahol az Atlanti óceán dőli részénél a német zsebcsatahajó, de pontosan nem tudták bemérni. A GRAF

kiemelt szakértők szerint tényleg az egyetlen dollármilliókat fog felemészteni. Kiemelt utájn mázeumban szándékosan bemutatni. Jelenleg egy fekete borsja mutatja a folyó torkolatában, hol pihen az egykori német cirkáló.

A mellékelt képeken a korabeli felvételek, jellegrajz, illetve egy gyönyörű 1:10 méretarányú R/C modell látható.

Felhasznált irodalom, melyeknek összefoglalása a fenti cikk:

- <http://www.altonova.hu/forszazs/tenger/spee.html> Kelecsényi István -rása Magyar Nemzet Magazin 2004. 02. 21-i száma 27. oldal

U.i.: A hárban (2004.02.26. TV2) a képrevezető tudósítás hangzott el: Kiemelt az 1939-ben elhelyezett GRAF SPEE német hadihajó lővegtornyát a folyó borsánál. Mitegy 7 m mélyen volt kézzel 65 évig. És mutatják képpel is, ahogy a daru uszályra helyezi a lővegtornyot.

WEB:

- <http://www.grafspee.com/>

- http://www.bismarck-class.dk/shipmodels/german_models/admiralgrafspeeterra.html William Terra barátunk az 1:20-as modelljével